

ARABBANDEN ÅNYO REDO GÅ ÖVER ISRAELS GRÄNSER

Fräna beskyllningar mot Hammarskjöld

"Folk i andra länder förstår inte det förfärliga som händer här; människorna i vårt land börjar tro att det inte finns någon rättvisa i världen." Det är en ung israelisk student som säger de orden.

De verkar naiva: åtminstone judarna borde dock ha lärt sig att rättfärdigheten inte styr historien. Och i sin naivitet är de inte typiska; så talar inte politiker, tidningsmännen, de vuxna och erfarna. Men i sin förtvivlan och bitterhet har orden varit typiska för stämningen i Israel under dessa två veckor — sedan det blev klart, eller kom att synas klart, att Israels reträtter och eftergifter skett utan att några bindande försäkringar vunnits av Nasser om fri skeppsfart i Akabaviken och inställande av raiderna mot den judiska befolkningen, utan att ens en längre tids internationell förvaltning av Ghazaområdet blivit tryggad.

Man känner sig bedragen, av För-
enta nationerna, av USA, av Ham-
marskjöld. Israel gav vika i förvis-
ning om att de vaga antydningarna
om villkor och garantier var löften,
nu har det — så resonerar nästan
alla — blivit tydligt att Israel lurats
att kapitulera och att både FN och
USA talat med dubbel tunga, ingivit
Israel den falska föreställningen att
Nasser och arabstaterna i realiteten
bundit sig för en kompromiss, även
om de av prestigeskäl inte öppet
ville erkänna det.

Besvikelsen och förbittringen har
präglat offentliga och privata utta-

landen av representanter för alla de-
mokratiska partier, regeringsgrup-
perna likaväl som oppositionen. En
viss skillnad finns i uttrycksätten,
men den är inte stor. Premiärminis-
ter Ben-Gurion har i en intervju
nästan öppet hotat med att Israel
än en gång skall gå till angrepp
om FN-trupperna i Ghaza ersätts av
egyptisk militär, men han räknar
tydligt med att en uppgörelse kan
vinnas genom förhandlingar; natio-
nalistpartiet Herut, som står utanför
regeringen men har 15 av 120 platser
i parlamentet och i dessa dagar anses
snabbt vinna terräng, begär att Ham-
marskjöld skall vägras besöka Israel.

Ghaza i förgrunden

Av de tre aktuella tvistepunkterna
— rätt till skeppsfart genom Suez,
rätt till skeppsfart genom Akabavi-
ken till Israels hamn Eilat samt för-
valtningen av Ghaza — är Ghazaom-
rådets ställning den dominerande
frågan. Suez och Akaba är frågor om
materiella intressen och här finns
starka förhoppningar om att Israels
krav skall vinna gehör; vad beträffar
Akaba har dessa förhoppningar
stegrats nära nog till visshet genom
Saud-Arabien's förklaring att de
små öarna i bukten inte skall brukas
för blockad av till och från Eilat
kommande fartyg. Ghazafrågan gäl-

Dag betyder på hebreiska fisk, och i skepnad av en karp förekom FN:s
generalsekreterare ofta i de israeliska karnevalstågen nyligen.

ler däremot människoliv och här
finns ännu inte tecken på en upp-
görelse. I strid mot vad man trodde
vara fasta löften är den egyptiska
civilförvaltningen åter i Ghaza, FN:s
militära styrkor skall enligt alla upp-
gifter stanna högst ett halvår till,
och Egypten begär att få även mili-
tärt återbesätta området.

I själva Ghaza är det lugnt, inga
oroligheter eller demonstrationer. Då
vi besöker en gränspost och talar
med den israeliska patrullen på ena
sidan och några skandinaviska offi-
cerare och soldater vid FN-kom-
mandot två hundra meter längre sö-
der ut bekräftar alla att den stora
massan av befolkningen i den om-

stridda remsan — över 300 000, av
vilka 200 000 arabiska flyktingar —
inte visar någon starkare reaktion
inför regimförändringarna.

Den upphetsning som kom till ut-
tryck i demonstrationerna för ett par
veckor sedan var tillfällig och upp-
agiterad av egyptiska propagandister.
Någon som helst svårighet att upp-
rätthålla ordningen finns inte.

Men faran för de små israeliska
byarna — kooperativa jordbruk och
kibbutzer — nära gränsen till Gha-
zaområdet har ånyo blivit akut. Under
några månader har man här
känt sig trygg; det har inte varit
behövligt att bemanna det lilla ut-

siktstorn som ingår i dessa vapnåre-
idyller, eller att låta en god del av
de vuxna männen gå på vakt om
nätterna. Man har planerat inköp
och förbättringar som ansetts för-
svarliga inför en tid av fredligt och
lugnt arbete.

Nu är faran där igen; några över-
fall har redan ägt rum, arabstat-
terna hotar att ånyo släppa lös mör-
darbanden. I varje by kan man be-
räkna om sprängda kraftverk och
traktorer, om rövad eller stympad
boskap, om mördade människor.

Det är lätt att förstå ursinnet över
ett detta systematiska, av den egypti-
ske diktatorn och hans allierade
öppet förkunnade förstörande och dö-

ויט
 Den mest kände karikatyrtecknaren i Israel, Desk, ger sin syn på Gazauppiggörelsen. Eisenhower tillreder steken — Gaza — och hovmästaren Hammarskjöld står redo att servera den väntande Nasser.

ddne än en gång skall bli ordinar
och vardagligt — samtidigt som Is
rael i lagens och den internationella
rätters namn drivs bort från Ghaza.

Hammarskjöld orättens symbol

I högre grad än jag väntat mig har
indignationen över vad som skett
koncentrerats i personlig kritik av
Hammarskjöld. Att Hammarskjöld
blivit symbol för orätten är inte för-
vånande; det är mera lockande och
mindre riskabelt att angripa gene-
ralsekreteraren än FN eller det mäk-
tiga Amerikas statsledare. Angrep-
pen går — och jag menar här inte
bara mannen från gatan, utan de
många ledande israelier jag träffat
— på två delvis stridiga linjer:

Det talas om Hammarskjölds le-
galism och juristeri, om hans bris-
tande förmåga att föra moralens
och rättfärdighetens talan. Han be-
skrivs, och den beskrivningen kän-
ner vi väl från Sverige, som en
tjänstemannasjäl, vars enda ambi-
tion är att verkställa givna direktiv
och att därmed göra sina uppdrags-
givare belåtna och trygga sin egen
karriär.

Men inte sällan — och av mera
hetsiga än logiska sinnen på samma
gång — framställes han också som
den drivande kraften i spelet bakom
FN:s resolutioner och aktioner. I bästa
fall tror man att denna hans
personliga politiska insats avser att
trygga FN:s existens, att genom med-
ling mellan USA och Ryssland och
dessa staters allierade och satelliter
hålla organisationen uppe. I sämre
fall tror man att han är likgiltig
för saken, för Israel, eller rent
av att han snarast sympatiserar med
Nasser och är fläckad av antise-
mitism.

I vad mån den mera principiella
kritiken kan vara berättigad skall
jag inte gå in på; vad angår själva
FN-politiken har Dagens Nyheter
ofta anförts en mening som står nära
den i Israel härskande. I vilken ut-
sträckning Hammarskjöld påverkat
eller är personligt identifierad med
FN:s politik är för närvarande knappast
möjligt att bedöma.

De israeliska angreppen förklaras
till viss grad av att Hammarskjöld,
som i sina offentliga tal om FN i
allmänhet ofta moraliserar, i detta
krisläge synes ha avhållit sig från
alla värdeomdömen. Det rimliga an-
tagandet är att han anser denna neu-
tralism vara en förutsättning för att
medlararbetet skall lyckas, men i
Israel ser man lätt i denna diskre-
tion ett tecken på kyla och bristande
engagemang — vilket också till dels
kan vara riktigt. Att angreppet
på grund av förbittringen och be-
gäret att finna en syndabock, inne-
håller våldsamma överdrifter är de
inte behövt att bevisa.

Politisk karneval

Purimfesten, till minne av hur Es-
ter och Mordokai räddade de unde
perserungen Ahasverus valde le-
vande judarna från Hamans intriger
firades i början av denna vecka.
en rad städer höll skolbarnen kar-
nevalståg, presenterande av lärarna
regisserade historiska och aktuella

der. Det var de politiska angrep-
pen och satirerna som mötte publi-
kens jubel. Saud-Arabien kung be-
tygade sin vänskap för Eisenhower,
Nasser, FN och USA fann varann i
förföljelsen av den troskyldige gosse
som genom tecknaren Desk kommit
att personifiera det naiva och lätt-
lurade Israel.

Särskilt populär — eller om man
så vill impopulär — var en fisk som
förekom i skilda sammanhang: fis-
ken fastnade på Nassers krök, åts
upp av araberna eller jagade Israel.
Fisken var Hammarskjöld; Dag be-
tyder på hebreiska fisk, och genom
denna ordlek blev den förträffliga
karp som är fiskdammarnas speci-
alitet en mask för FN:s general-
sekreterare.

Karikatyror av de ryska diktato-

erna förekom däremot inte; det be-
r säkert inte på att deras stöd åt
staterna förbises eller överlätas,
än på att det är konstellationen
N — USA som just nu framstår som
israels motståndare — de som man
äntat hjälp av men som svikit.

Israels dilemma

"Vi har nu fått flera fördömanden
av FN på grund av Sinaiaaktionen
och dess följderna. Ryssland fick
efter Ungerns krossande; är det inte
vanvetligt?"; ungefär så uttalar sig
en politisk ledare i ett samtal. Jag
kan bara instämma; läget är en mar-
dröm. FN, som under de senaste må-
naderna i stora och tragiska kriser
visat sin maktlöshet, blir enigt, starkt
och effektivt inför Israel. Rättsorga-
nisationen, till stor del bestående av
notoriska och grova vaneförbrytare,
nskrider med rättliga, moraliska,
av maktbud stödda maningar mot
Israel, som efter åtta år av förföl-
jelse, organiserade mord och hotel-
ser om krig och förintelse, efter åtta
år av fåfänga böner om uppgörelse
och fred, genom en begränsad militär
aktion sökt att nå trygghet åtmin-
stone för den närmaste framtiden. Ba-
kom domen över Israel samlas sta-
terna, stora och små, demokratier

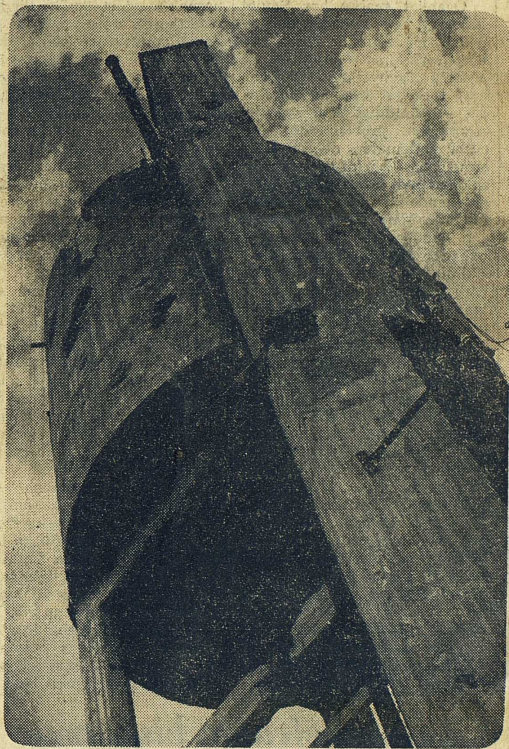
och diktatorer, goda och onda. Indien,
som nyss stadfast sitt valde över
Kashmir, kommer i spetsen för det
asiatisk-afrikanska blocket. Ryssland,
som för fyra månader sedan kross-
ade Ungern, avger sin röst och dispo-
nerar över sina satelliters röster —
bland satelliterna märks Ungern, vars
quislingregering hålles uppe av ryska
vapen och vars undertryckande
FN så nyligen stämplat som en oer-
hörd våldshandling. Och till kretsen
sällar sig, om också av anständigare
skäl, raden av demokratier, från USA
till de skandinaviska staterna. Att i
detta se en manifestation av rätten,
det är en förblindelse, som åtmins-
tone enskilda människor i alla fria
länder föraktar och fördömer.

Israel kan dock inte stanna i pro-
test och steltnad förbittring. Det gäl-
ler att göra det bästa i ett svårt
läge, att tänka ut nya möjligheter
och handlingslinjer. I första rummet
blir det naturligt att göra upp en
balansräkning över det förgångna.
Har Israel handlat fel genom sin ak-
tion i november, handlade det fel
då det under de senaste veckorna
steg för steg givit vika? At debatten
kring de frågorna skall jag ägna en
andra artikel.

HERBERT TINGSTEN

HERBERT TINGSTEN:

SINAI-AKTIONEN GAV ISRAEL FRIST

Aktionen mot Sinai och Egypten
var trots allt inte förfelad, den
förekom ett arabiskt angrepp och
gav oss andrum. Så formulerar man
nu bokslutet i Israel, framhåller
Herbert Tingsten i sin andra artikel
om det aktuella krisläget. Men nu
beomannar man ånyo de skottmärkta
vaktornen (se bilden) vid kibbutzerna
nära Ghazagränsen. I en artikelserie
skall Herbert Tingsten senare återkomma
till de grundläggande problemen.

Se sidan två, spalt fyra